

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชา  
๑๑๒ ๓๑๐ ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู  
(Brahmanism-Hinduism)

หลักสูตรสาขาวิชาปรัชญา  
คณะพุทธศาสตร์  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

### รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	พุทธศาสตร์
หลักสูตรสาขาวิชา	พระพุทธศาสนา

### หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

#### ๑. รหัสและชื่อวิชา

๑๑๒ ๓๑๐ ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู (Brahmanism-Hinduism)

#### ๒. จำนวนหน่วยกิต

๓(๒-๒-๕)

#### ๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาปรัชญา

#### ๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน พระมหาประทีป สญญโม ดร.

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ผศ.ดร., พระมหาปพน กตสารโร/แสงย่อย, พระมหาประทีป สญญโม ดร. ผศ.พลเฝ้า เพ็งวิภาศ, พระสมบัตร์ รุติญาโณ, ดร.

#### ๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๑

#### ๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

#### ๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

#### ๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

#### ๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

### หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

#### ๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักใน การศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ สามารถ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากล ร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการ เผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่าง ศาสนา และทำที่ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

#### ๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

##### ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาของรายวิชาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา สามารถ จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและ

จุดมุ่งหมายของ ศาสนาต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนา ต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และทำที่ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย และ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.

#### ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

๑. มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น สามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์
๒. มีสภาพจิตใจที่เบิกบาน แจ่มใส
๓. รู้จักบริหารจัดการกับตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ รู้จักคิด รู้จัก ควบคุมตัวเอง ก้าวทัน กระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

#### ค. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

### หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

#### ๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษากำเนิด พัฒนาการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของคัมภีร์คัมภีร์พระเวท คัมภีร์อุปนิษัท ภควัทคีตา พิธีกรรม การเผยแผ่ และโครงสร้างการบริหารของนิกายต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

#### ๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/มีการปฏิบัติกรรณฐานประจำปี	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

#### ๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

### หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต	
๑.คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑) ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกายการเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
๒)ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ

	- มีกติกากิจที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น																					
๓) ด้านจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้ถึงแก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้																					
๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔))																						
๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทาง ปัญญา					๔. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ				๕. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●
๑. คุณธรรมและจริยธรรม																						
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม					๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม					๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม												
(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตน เพื่อพระพุทธศาสนา (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละ เพื่อส่วนรวม (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น					(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการ เสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียน การสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง ประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน					(๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้น เรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอ และการตอบคำถาม (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิต (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อน ประเมินเพื่อน												
๒. ความรู้																						
๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้					๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้					๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านความรู้												
(๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา					(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ ปัญหา (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ					(๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาค เรียน												

<p>(๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>(๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>
<p><b>๓. ทักษะทางปัญญา</b></p>		
<p><b>๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา</b></p>	<p><b>๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านปัญญา</b></p>	<p><b>๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านปัญญา</b></p>
<p>(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ</p> <p>(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>(๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>
<p><b>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b></p>		
<p><b>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b></p>	<p><b>๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b></p>	<p><b>๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b></p>
<p>(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม</p> <p>(๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>(๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p>	<p>(๑) มอบหมายงานกลุ่ม</p> <p>(๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม</p> <p>(๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน</p> <p>(๔) ศึกษาดูงาน</p>	<p>(๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน</p> <p>(๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>(๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต</p>
<p><b>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</b></p>		
<p><b>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</b></p>	<p><b>๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</b></p>	<p><b>๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</b></p>
<p>(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้</p>	<p>(๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ</p>	<p>๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี</p>

(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	(๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ (๓) นำเสนองานโดยใช้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ	๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนการสอน 3) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน 4) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
---	---	---

### หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

#### ๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมและวิธีการสอน	ผู้สอน
๑	๑.๑ บทนำ ความเป็นมาศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๑.๑.๑ ความหมายของคำว่า ศาสนาคำว่า ศาสนากับคำว่า Religion, ๑.๑.๒ คุณค่าของศาสนา, คำสอนที่ถือ ว่าเป็นศาสนา, ๑.๑.๓ มูลเหตุที่เป็นปัจจัยให้เกิดศาสนา ๑.๑.๔ ความเป็นมาของความเชื่อ วิวัฒนาการของความเชื่อ ๑.๑.๕ จุดเริ่มต้นของความเชื่อ, มูลเหตุ แห่งความเชื่อ , ๑.๒ ศาสนาพราหมณ์ -ฮินดูในสังคม อินเดีย , ๑.๒.๑ ความหมายของคำว่าศาสนา พราหมณ์- ฮินดู ๑.๒.๒ ที่มาของความหมายของคำว่า ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู, ๑.๒.๓ การแบ่งยุคสมัยของความหมาย ของคำว่าศาสนาพราหมณ์- ฮินดู, ๑) สมัยอริยกะ, ๒) สมัยพระเวทสมัยพราหมณ์สมัย พราหมณ์ฮินดู เก่า, ๓) สมัยอนุษัทธิสมัยพระสูตร, ๑.๓ สำนักของครูทั้ง ๖ ในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้น Power Point Projector	พม. ประทีป สฤษฎ์โม ,ดร.

ลำดับ ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๑.๓.๑ กลุ่มคำสอนของศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ๒ สาย ๑) ฝายนาสติกะ ปฏิเสธพระเจ้า, ๒) ฝายอัสติกะ ยอมรับความมีอยู่ของ พระเจ้า ๑.๔ สรุป			
๒	๒.๑ บทนำ ความเป็นมา กำเนิดและ พัฒนาการของระบบวรรณะ ๔ ใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒.๒ แนวคิดทางประวัติศาสตร์และอารย ธรรมอินเดียโดยสังเขป ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับระบบวรรณะใน วัฒนธรรมอินเดีย ๔.๒.๑ ประวัติศาสตร์และอารยธรรม อินเดีย ๔.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับศาสนาของ อินเดียก่อนพุทธกาล ๔.๒.๓ แนวคิดทางปรัชญาก่อนพุทธกาล ๒.๔ พัฒนาการเกี่ยวกับระบบวรรณะ ๔ ในสังคมอินเดีย ๔.๓.๑ การกำเนิดของระบบวรรณะ ๔ ๔.๓.๑.๑ กำเนิดวรรณะพราหมณ์ ๔.๓.๑.๒ กำเนิดระบบวรรณะกษัตริย์ ๔.๓.๑.๓ กำเนิดระบบวรรณะแพศย์ ๔.๓.๑.๔ กำเนิดวรรณะศูทร ๒.๕ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สฤษฎ์โม ,ดร.
๓	อาศรม ๔ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๑ บทนำ ความเป็นมาของวัยใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๑.๑ นิยามความหมายของวัย ๓.๑.๒ ประเภทของวัย ๓.๑.๓ ลักษณะของวัย ๓.๑.๔ คุณและโทษของวัย ๓.๒ หลักธรรมที่ส่งเสริมวัย ๓.๒.๑ หลักธรรมที่ส่งเสริมปฐมวัย	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สฤษฎ์โม ,ดร.

ลำดับ หน้าที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๓.๒.๒ หลักธรรมที่ส่งเสริมมัชฌิมนิเวศ ๓.๒.๓ หลักธรรมที่ส่งเสริมปัจฉิมนิเวศ ๓.๓ หลักธรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อวิสัย ๓.๓.๑ หลักธรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อ ปฐมนิเวศ ๓.๓.๒ หลักธรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อ มัชฌิมนิเวศ ๓.๓.๓ หลักธรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อปัจฉิม นิเวศ ๓.๔ อิทธิพลความเชื่อเรื่องวิสัยที่มีต่อ สังคม ๑.๕ สรุป			
๔	หลักศรัทธา ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๔.๑ บทนำ ความเป็นมาของหลัก ศรัทธา ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒.๑ ความหมายของหลักศรัทธา ๒.๒ หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์ ๒.๓ หลักศรัทธาศาสนาพราหมณ์ ๒.๔ กรรมกรรมและการเกิดใหม่ บ่อเกิด ศรัทธา ๒.๕ ความสำคัญของหลักศรัทธา ๒.๖ เป้าหมายสูงสุดของศรัทธาใน ศาสนาพราหมณ์ ๔.๒ เปรียบเทียบหลักศรัทธาใน พระพุทธศาสนาเถรวาทกับศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๓ .๑ เปรียบเทียบในประเด็นที่คล้ายกัน และต่างกัน ของพระพุทธศาสนาและ ศาสนาพราหมณ์ ๓ .๒ เปรียบเทียบศาสนาพราหมณ์กับ ศาสนาพุทธ ๓ .๓ เปรียบเทียบความหมายของหลัก ศรัทธา ๓ .๔ เปรียบเทียบกรรมกรรมและการเกิดใหม่ ในศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโญ ,ดร.



ลำดับ ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๓ .๕ เปรียบเทียบเป้าหมายสูงสุดของ ศรัทธา ๓ .๖ เปรียบเทียบศรัทธาต่อสิ่งสูงสุด ๔.๓ สรุป			
๕	การทำพิธีกรรมในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๕.๑ บทนำ ความเป็นมาของการทำพิธี กรรมในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๕.๑ พรหมยัญญะในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ๕.๒ เทวยัญญะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๒.๓ ปิตถยัญญะในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ๒.๔ มนุษยยัญญะในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ๒.๕ ฤตยัญญะในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ๕.๒ เปรียบเทียบการทำพิธีกรรมใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๓.๑ เปรียบเทียบญาติพิธีใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและพรหม ยัญญะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๒ เปรียบเทียบอติพิธีใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและเทวยัญญะ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๓ เปรียบเทียบปุพพเปตพิธีใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและปิตถยัญญะ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๔ เปรียบเทียบราชพิธีใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและมนุษย์ ยัญญะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๓.๕ เปรียบเทียบเทวตาพิธีใน พระพุทธศาสนาเถรวาทและฤตยัญญะ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑.๔ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๖	การบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์- ฮินดู			

ลำดับ หัวข้อ	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๖.๑ ความหมายและความสำคัญของการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๑.๑ ความหมายของการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๑.๒ ความสำคัญของการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๑.๓ วิธีการบำเพ็ญตบะ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๒ จุดมุ่งหมายของการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๓ หลักการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๓.๑ การบำเพ็ญตบะตามหลักมรรค ๔ หรือโยคะ ๔ ๖.๓.๒ การบำเพ็ญตบะตามหลักโยคะ ๘ ๖.๔ ผลของการบำเพ็ญตบะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๖.๔.๑ ผลของการบำเพ็ญตบะตามหลักอรรถะ ๖.๔.๒ ผลของการบำเพ็ญตบะตามหลักกามะ ๖.๔.๓ ผลของการบำเพ็ญตบะตามหลักธรรมะ ๖.๔.๔ ผลของการบำเพ็ญตบะตามหลักโมกษะ ๖.๕ สรุป		การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโญ ,ดร.
๗	โยคะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๗.๑ ความหมายและความสำคัญ ของโยคะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๗.๒ ประเภทของโยคะในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๗.๓ องค์ประกอบของโยคะในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๗.๔ หลักการและวิธีการฝึกโยคะใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโญ ,ดร.

ลำดับ ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๗.๕ ประโยชน์และผลสำเร็จของการฝึกโยคะ ๗.๖ สรุป			
๘	เป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ตามแนวปรัชญาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๘.๑ บทนำความเป็นมาของเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ตามแนวปรัชญาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๘.๒ ความหมายของเป้าหมายสูงสุด (โมกษะ) ๘.๓ ลักษณะของเป้าหมายสูงสุด (โมกษะ) ๘.๔ คัมภีร์ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๘.๕ หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๘.๖ วิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด (โมกษะ) ๘.๗ การบรรลุเป้าหมายสูงสุด (โมกษะ) ๘.๘ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๙	โมกษะในปรัชญาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๙.๑ บทนำ ความเป็นมาของโมกษะในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๙.๒ ความหมายของโมกษะ ๙.๓ คัมภีร์ในปรัชญาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๙.๔ หลักคำสอนในปรัชญาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๙.๕ วิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุโมกษะ ๙.๖ การบรรลุโมกษะ ๙.๗ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๑๐	พรหมในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๐.๑ บทนำ ความเป็นมาของพรหม พรหมในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๐.๑ ความหมายของพรหม ๑๐.๓ ชนิดของพรหม ๑๐.๔ คุณลักษณะของพรหม		การบรรยายการอภิปราย	

ลำดับ ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๑๐.๕ ประเภทของพรหม ๑๐.๖ การปฏิบัติเพื่อความเป็นพรหม ๑๐.๗ พรหมกับการกำเนิดโลกและ มนุษย์ ๑๐.๘ พรหมกับระบบวรรณะ ๑๐.๙ สรุป	๓	งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๑๑	ตริอมูรติในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๑.๑ บทนำ ความเป็นมาของตริอมูรติใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๑.๒ ความหมายของตริอมูรติ ๑๑.๓ กำเนิดและพัฒนาการของตริอมูรติ ๑๑.๔ ประเภทและองค์ประกอบของตริ มูรติ ๑๑.๕ เป้าหมายสูงสุดของตริอมูรติ ๑๑.๖ อิทธิพลของแนวตริอมูรติในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๑๑.๗ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๑๒	อวตารในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู บทนำ ความเป็นมาของอวตารในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๒ ความหมายของอวตาร ในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๓ กำเนิดและพัฒนาการของอวตาร ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๔ ประเภทและองค์ประกอบของ อวตาร ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๕ เป้าหมายสูงสุดของอวตารใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๖ อิทธิพลของแนวคิดอวตารใน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ๑๒.๗ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๑๓	ครุฑในศาสนาพราหมณ์- ฮินดู บทนำ ความเป็นมาของครุฑในศาสนา พราหมณ์- ฮินดู ๑.๓.๒ การกำเนิดของครุฑ ๑.๓.๓ ที่อยู่อาศัยของครุฑ			

ลำดับ ครั้งที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๑๓.๔ รูปร่างลักษณะของครุฑ ๑๓.๕ บทบาทหน้าที่ของครุฑ ๑๓.๖ อิทธิพลของครุฑ ๑๓.๒ บทนำ ความเป็นมาของวันฉัตรใน ศาสนาพราหมณ์- ฮินดู ๑.๓.๒ การกำเนิดของวันฉัตร ๑.๓.๓ ที่อยู่อาศัยของวันฉัตร ๑๓.๔ รูปร่างลักษณะของวันฉัตร ๑๓.๕ บทบาทหน้าที่ของวันฉัตร ๑๓.๖ อิทธิพลของวันฉัตร ๑.๓.๓ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๑๔	การเผยแพร่ของศาสนาพราหมณ์ฮินดูมาสู่ ประเทศไทย บทนำ การเผยแพร่ของศาสนาพราหมณ์ ฮินดูมาสู่ประเทศไทย ๑๕.๒ สมัยสุโขทัย-สมัยอยุธยา-สมัย รัตนโกสินทร์ ๑๕.๓ ข้ออ้างอิงที่เป็นหลักฐานจารึกที่ เกี่ยวกับการนับถือศาสนาในสมัยลพบุรี ๑.๕.๔ ร่องรอยศาสนาพราหมณ์ใน อาณาจักรสุโขทัย , ๑๕.๕ ร่องรอยศาสนาพราหมณ์ใน อาณาจักรอยุธยา, ๑๕.๖ อิทธิพลศาสนาพราหมณ์ที่ปรากฏ ในวัดพุทธศาสนาที่เกาะเมืองอยุธยา, ๑๕.๗ การวิเคราะห์ศิลปสถาปัตยกรรม สมัยอยุธยา, ๑๕.๘ สรุป	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.
๑๕	อิทธิพลของพิธีกรรมของศาสนา พราหมณ์-ฮินดูที่มีต่อสังคมไทย พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ที่ มีอิทธิพลตั้งแต่ยุคสมัยอยุธยา จนถึง ปัจจุบันพระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก ในปัจจุบัน, ๑๕.๒ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนา ขวัญ,	๓	การบรรยายการอภิปราย งานมอบหมายการนำเสนอหน้า ชั้นPower PointProjector	พม. ประทีป สบุญโม ,ดร.

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมและ วิธีการสอน	ผู้สอน
	๑๕.๓ พระราชพิธีจองเปรียง, ๑๕.๔ พระราชพิธีเสด็จออกรับแขกเมือง ๑.๕.๕ อิทธิพลของพิธีศาสนาพราหมณ์- ฮินดูที่มีต่อชาวไทย ๑.๕.๕ สรุป			
๑๖	โครงการ...บูรณาการ...จิตตอาสา... พัฒนา...? ต้องเพิ่มขึ้นมา... สอบปลายภาค	๓	จัดการสอบตามระเบียบของ วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	พม. ประทีปส ญญโม
	รวม	๔๘		

## ๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๗	๑๐% ๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา คำนคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๓๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%

### หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

#### ๑. เอกสารและตำราหลัก

กীরติ บุญเจือ. ศาสนศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๒.

จินดา จันทร์แก้ว, ผศดร. ศาสนาปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

เสฐียร พันธงชัย. ศาสนาเปรียบเทียบ เล่ม ๑-๒. พระนคร: แพร่วิทยา, ๒๕๑๓.

แสง จันทร์งาม. ศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๑.

#### ๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

พระญาณวโรดม. ศาสนาต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

เสถียร โพธิ์นันทะ. ประวัติศาสนา. พระนคร: สภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๓.

#### ๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กรมการศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับองค์การศาสนาต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๕.

คุณ โทซันท์. พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, ๒๕๔๕.

โจเซฟ แกร์ (แต่ง). ศาสนาทั้งหลายนับถืออะไร ?. แปลโดย พัน ดอกบัว. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์, ๒๕๓๓.

ปรีชา ช้างขวัญยืนและสมภาร พรหมทา. มนุษย์กับศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พุทธทาสภิกขุ. คริสตธรรม พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสาร, ๒๕๔๒.

มนต์ ทองซัช. ศาสนาสำคัญของโลก. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, ๒๕๓๓.

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมธเถร). สากลศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาภูมิภุมาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

สุเมธ เมธาวิทยากุล. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์อักษร, ๒๕๓๒.

## หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

### ๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ขอเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

### ๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

### ๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

### ๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

-มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

#### **๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา**

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

-ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปีหรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔

-เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือนวัตกรรมใหม่ๆ

\*\*\*\*\*